

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:		10 kor. — fill.	10 kor. — fill.
Egy évre	5	Egy évre	8
Fél évre	3	Fél évre	4
Negyed évre	1	Egy órára	1
Egy órára	1	Egy órára	1
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felolvasó szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —
Budapest, febr. 21.

A képviselőház mai ülésén — melyen Perczel Dezső elnökölt — folytatták a közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

M a d a r á s z Imre volt az első szónok. Azt fejtegette, hogy az ifjuság a sok tananyaggal túl van terhelve. A tantárgyak redukálását sürgette.

Lázár György beszédében a harmadik egyetem szükségességét s felállítását sürgette.

Ünnep az orosz fővárosban.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —
Pétervár, febr. 21.

A császár, az özvegy császárné és a hesseni nagyherceg jelenlétében ma ünnepiesen megnyitotta a tudományos akadémia állattani muzeumát.

A spanyol kormányválság.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —
Madrid, febr. 21.

A lapok többsége bizonyosnak tartja, hogy Silvela fog a kormányalakítással megbízatni.

A chinai bonyodalom.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —
Washington, február 21.

Egy ideérkezett tegnapi keletü távirat jelenti: Csing és Lihungcsang táviratot kaptak az udvartól, a mely lényegében azt mondja, hogy az udvar a hatalmak összes követeléseit teljesíti, bár néhány kevésbé jelentékeny pontra nézve még közelebbi felvilágosításokat fog kívánni. A követek biztosra várják, hogy a hatalmak feltételeit legkésőbb csütörtökig korlátlanul elfogadják.

Budapest, február 21.

A Times jelenti, hogy a kínai udvar elfogadta a követek által elébe terjesztett feltételeket. Beleegyezett abba is, hogy a megnevezett bűnösöket halállal büntessék, **csupán azt kéri, hogy Csancsucsicau és Juignien hercegeket ne fejezzék le, hanem megfojtsák.**

A burok szabadságharcza.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —

London, febr. 21. A Daily Telegraph jelenti De Aarból: Egy 50 főnyi bur osztály éjjel kisiklását okozta Taabos közelében, De Aaar és Naawpoort közt egy kafferek által vezetett szén vonatnak és tüzelt a vonatra. Két kaffer és egy yeoman elesett. Időközben odaérkezett páncélos vonatok Pom-pom-ágyakkal lőttek a burokra, akik közül egy elesett. Tíz burt elfogtak.

London, febr. 21. Melbourneból jelentik, hogy az új délvelsi és dél-ausztráliai kormány visszautasította Chamberlainnek azt a kérését, hogy újabb csapatokat szállítsanak a dél-afrikai harcztérre.

London, febr. 21. A „Tho Sketch” című lap „A császár és Krüger” címmel ezt írja: Titokban, de kifogástalan tekintélyre hivatkozva, elmondták nekünk, hogy a császár nagyon határozottan nyilatkozott Krügerről.

Ha emberünk jól van értesülve, és nem kételkedhetünk, hogy így van a dolog. Vilmos császár ezt mondta: — Ha ez a Krüger Berlinbe érkezett volna jönni, **ott gyalogságomnak egy csapata töltött fegyverrel fogadta volna.**

London, febr. 21. Fokföldön a helyzet nem változott. De Wett csapatait Plumer angol tábornok 17-én utólérte, de a burok kivágták magukat és elmenekültek.

London febr. 21. Pretóriából érkező hírek szerint **a burok helyzete reménytelen.**

London febr. 21. Hivatalosan még nem nyert megerősítést, hogy Steyn elnököt elfogták. — Itt különben nem hisznek eléggé a hír komolyságának.

Tőzsde.

Budapest, 1901. febr. 21.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti ákról:

Déli zárlat:

Buza	1901. Áprilisra	7.49	7.50
	1901. Októberre	7.64	7.65
Rozs	1901. Áprilisra	7.29	7.30
Zab	1901. Áprilisra	6.28	6.29
Tengeri	1901. Májusra	5.23	5.24
Amerika $\frac{3}{8}$ magasabb.			
Készáru üzlet változatlan.			

Nemzeti közművelődés!

A közoktatási költségvetés van a képviselőház napirendjén. A nemzeti művelődésnek konyhája a közoktatási miniszterium. Itt készülnek a javaslatok, itt örködnek a hozott törvények végrehajtásán, hogy a szellemi és erkölcsi élet tápláléka ne mérgező, ne sorvasztó, hanem üdítő, fejlesztő legyen.

Az ember nemcsak kenyérrel, igével is él. Az ember nemcsak az anyagi, de a szellemi szükségletekre is van utalva, mert az ember testből és lélekből áll.

Fájdalom, mi nemzeti művelődésünk és nevelésünk terén is tetemesen hátramaradtunk, nem saját hibánk miatt, hanem a hazára súlyosodó végzetes események folytán. Mohács nemzeti művelődésünknek is temetője.

Hol volnánk mi ma, ha Nagy Lajos és Mátyás kora után, az akkori nemzeti művelődést le nem tarolta volna Mohács?

Mert volt ám már akkor fényes s Európa többi nemzeteivel versenyző igazi nemzeti művelődésünk, melynek ügyi irott, mint egyéb nyomait, fájdalom, a 150 éves török háború csaknem teljesen megsemmisítette.

Hogy nálunk nem nagy számban támadtak tudósok, költők, annak egyszerű oka az örökös háboruszkodás. Fegyverzajban elnémul a Muzsa. A tudomány művelése, magasabb iskolák szervezése, jöformán a nyugati határszéli területre szorult. A nemzet örökös harcban állott. A hadi virtus volt a döntő, nem a tudomány. Mikor pedig a török kivonult az országból, Magyarország közepén egy óriási pusztát, néptelen területet hagyott hátra, melynek telepítésénél nem gondoltak arra, hogy csak a magyar fajt használják fel, hiszen ez pusztult el, Mint az áradat borította el az országot a német, tót, oláh és egyéb fajok beözönlése. A 18. században Magyarország legszebb területe minden volt, csak nem magyar. Nos, hogy fejlődhetett volna itt a nemzeti művelődés, melyre a végsőapást a kalapos király akarta mérni, midőn még a legutolsó iskolára is a német nyelvet szerette volna tanítási nyelvül erősíteni.

Csoda-e, ha ily viszonyok között elmaradtunk a nemzeti művelődés terén, annál is inkább, mert a legfelsőbb régiókban, a magyar király udvara, a

diplomácia, a katonaság körében nem volt, mint ma sinca helye a magyar nemzeti művelődésnek, honnan aztán annak fénye és melege sugároznék le a legutolsó kunyhóig. Míg más nemzeteknél a nemzeti művelődés élén a legfőbb körök, a hatalom személyesítője, összes tényezőivel állanak: nálunk a nemzeti művelődés eszköze a nyelv, saját hazánkban, még ma is ki van tiltva az államiság elsőrangú tényezőjének, a hadi s katonai vezetésnek használatából.

De emellett is élnünk és haladnunk kell a közművelődésben. Ugy vagyunk mi is, mint a katona. Ha rövid a kardunk, toldjuk meg egy lépéssel. Buzgalommal kell pótolnunk a hiányokat. De ide aztán ember kell a gátra, még pedig egész, nem fél ember. Az ellenzék tartson alapos bírálatot közművelődésünk mai állapot felett.

Budapest, február 21.

Ujabb botrány Marosvásárhelyen.

Hihetetlennek látszó hír érkezik Marosvásárhelyről. A szabadelvűpárt egy kisebb része, azok, a kik Mikó Árpád főispánnak személyes és rendíthetetlen hívei, a kik az ő kifelé álló szekerét tolják tüzen vízen keresztül és a kiknek nagy részök van a február 6-iki verengzés előidézésében semmiképp sem akarnak nyugodni. Azon töri a fejét, hogy mivel ingerelje a még le sem esillapult kedélyeket, s mivel izgassa fel újra a polgárságot. Titkos helyeken, bizonytalan időben összejöveteleket rendeznek, amelyen sugnak-bugnak s nagy dolgokról beszélnek.

Imi tökéletlen boldogsága.

A „Debrecen” tárczája.

Vidáman zöldelő kis völgy oldalán áll zaj és portmentesen a esinos, kényelmes falusi ház s a magas juhar és nyárfák, melyek védőn csoportosulnak körülötte, kíváncsian hajladoznak úde, tömölt lombjukkal az éltető, tavaszi illattól felvert nagy kertben. Le-lehajolnak a kis patak medre fölé, lesve figyelmesen, vajjon miről regélhet folytonos, egyhangu mormolása közben: boldogságról, békeségről-e . . . vagy talán a világ lazás zajáról? . . .

De a fülemile nem igen törődik vele, hanem vidáman esattogja az es dalaít a partmenti bokorban, biztosan, crezve magát e kedves, vouzó helyen, mely a szeretet és boldogság tanyája s hova még a lármás, csirketolvaj szarka is csak labujjhegyen mer eljárni mesterségében. Nem mintha az idegen jöszág eltulajdonítása okozna neki lelkifurdalást, vagy talán mert megszánna az ugyi s mulandó csirkeéletet, hanem azért, mert ennek az emberlaktá bájos kis liget varázsának ihlete megragadja meg az ő sivar rablólelkét is.

Ez a nagy világba esőppent kedves kis világ Imi otthona. Itt lakik ő bizalmas barátságban a Fánival s oly jó egyetértésben, hogy az esős, viharos napokat kivéve, el sem tudnak lenni egymás nélkül. Nem mint ha Iminek jobb játszótársa nem akadna, vagy

Ma az a hír kelt szárnyra, hogy a függőtlenégi párt összes vezéremberei Petri Zsiga, Tótfalusi József, dr. Debess Dénes és társai ellen izgatásért a büntető törvényszékhez feljelentéseket tesznek. Nem tudunk hitelt adni e híreknek. Bármennyire keptelemnek is látszik, azonban el kell legyünk rá készülvé, hogy a fenyegetést megvalósítják, mert a ki azt a klikket ismeri, hogy mily kétségbeesetten ragaszkodik a hatalomhoz az tudja hogy nincs eszköz, a melytől ők visszariadnának.

De ha aztán ebben a polgárság az elvek vezetőinek üldözését fogja látni, ha elkecsereedik s a botrányok felujulnak, akkor aztán tessék, álljanak elő azok a jó arak s ne mossák kezeiket mint Pilátus.

Es, ha a Széll kormányzata alatt megtörténhetik az, hogy főispáni jóváhagyás mellett valakit azért hurezolhatnak, mert pártgyűlésen hazafias elvtársait kitarásra buzdítja, lelkesíti és az ember még főispáni székben ül akkor az egész hármás jelszó annak hirdetőjével együtt lomtárba való.

Szeretjük hinni, hogy mielőtt a szomoru emlékü február 6-iki szerencsétlenséget ujabb botrányval tetéznék újra meg újra meggondolkoznak s nem fogják a veletekig fokozni a polgárság fölháborodását.

Ujra hólapda gyűjtés.

(Német diákok segélyezése.)

Debreczen, febr. 21.

Sok-sok nálunk a szegény nyomorgó diák a kiknek óriási küzdelmeket kell folytatni a szomoru megélhetési viszonyokkal, míg megszerezhetik azt az oklevelet, amelyhez annyi verejték tapad.

De hát ugy látjuk ezt Magyarország határain túl nem tudják, vagy nem akarják

talán Fáni ékeskednek oly kiváló barátnői tulajdonságokkal, hogy párja nem volna a világon, dehog: A dolog egyszerűen ugy áll, hogy a Fáni a véletlenül az Imi nagypapájának esacsi-istállójában látott napvilágot s Imi mamája kikérte kis fia számára lovaeskanak addig, míg a löistállóból kikerült paripára ülhet.

A Czuezi, a Fáninak édes testvér-bátyja s gond-, akarom mondani, teherviselő társa, mert az ő különben előkelő életmódjukban mégis előfordul, hogy néha éppen nem előkelő foglalkozásra, például egy kis takarmányhordásra kényszerítik őket — szinten elég jó hatású volna egyelőre Iminek, csakhogy a Czuezi kissé neveletlen, sőt pajkos, mondhatom, barátságra mindenképpen méltatlan esacsi, mert ha csak egy kis nevelése s az udvariasságról a legkedvetlegesebb fogalma volna, nem dobná le azt a mosolygó, kékszemű, tömzsi „Fräuleint”. Imi feügylejőjét és második barátnőjét napjában rendszeren nyolcezszor (kivételesen többször is) a hátáról, amivel a Fáninak rossz példát ad, mert ez ilyenkor elneveti magát s füleit jókedvűen lóbálgatva, szeretné az ügyes mesterséget utánozni. Csak Imi gyors megrendszabályozása téríti őt ismét észre s visszacsőppenti a jó nevelés rendszeres kerékvágásába. Ha azonban megtörténik, hogy Imi többet törődik a Fräulein barátjával, mint a magáéval, a szemes Fáni ezt rögtön észreveszi s fel is

elninni. Erre engednek következetni legalább azok a levelek, melyekből nem egy jutott el hozzánk Debreczenbe is s a melynek egy példányát beküldötte hozzánk egyik előfizetőnk.

Ime a levél:

„Nagyságos kisasszony (vagy asszonyom)! Egy magasztos, de mindenekelőtt nemes cél elérését tűztem ki magam elé. Annak a sok nyomorgó diáknak a felségélyezését, kik nyomott anyagi viszonyok miatt nem képesek tanulmányaikat folytatni. Kérem tehát segítsen nekem célom elérésében és küldjön 3 darab 10 filléres bélyeget, melyért köszönő oklevéllel tüntetik ki a németországi egyetemek.

Tisztelettel kérem arra is, hogy e levelet háromszor lemásolva, három nő ismerősének elküldeni sziveskedjék. E tétével olyat eszelepszik, mely ember és Isten előtt kedves. Bizva abban, hogy kéréssem meghallgatásra talál, maradok hálas hive, a nyomorgó diákok nevében.

Czim: Anna Stahl, Ninfendorf,

Bayern.

Tehát újabb hólapda a német diákok felsegítésére? Mintha bizony nem volna nekünk elég gondunk a mi szegény tanulóinkkal, a kiken a fővárosban csak nem régen is ugy akartak segíteni, hogy statisztáltatták az egyes állami fenhatóság alatt álló szinpadokon. Csak azért, hogy a tudományokon kívül egy kis meleg ételhez is hozzájuthassanak.

A német diákok felsegítésére, — mondjuk így. — mert nem akarjuk azt hinni hogy más rejtett célja is lehet a gyűjtésnek.

Tehát azokat a német diákokat segítjük mi, a kik a legutóbb a helységnek magyarosításáról szóló törvényjavaslat idejében körlevelekben hívták fel a magyar-

használja, miáltal kis ura bizony egészen akarata ellenére és szokatlan hirtelenséggel foglal helyet a kert friss, zöld pázsitján.

Imi azonban nemesak a már felemelt társakra szorul, ha mulatni, vagy szórakozni akar, mert szomszédoktársait, a kikkel érintkezett, nem számítva, van neki még egy sereg kottós és nem kottós tyukja nagy veteményes kertje s bizony nem egy kertész büszke lehetne arra a szép fejes salátára, finom ropogós hónapos retekre s másféle előkelő zöldségekre, a mely az ő kertjében már aprilis havában pompázik. — Tagadhatatlan, hogy Imi jó, tevékeny, ügyes kis gazda s épp oly szorgalmas anuló is, ki a vizsgák tremájából mindig jó bizonyítvánnyal kerül ki. Mindebből meglátszik, hogy ő boldog, elégedett, kis fiu lehetne, csakhogy fájdalom — mégsem az! Ebből pedig az tűnik ki, hogy még a legboldogabb fiúnak a boldogsága sem lehet tökéletes, mert hiába! Ugy van az beosztva az életben, hogy a boldogság is, mint minden földi forgalom, tökéletlen. Így hát Iminek is néha súlyos gondjai voltak és nagy zavarokba esik, ugy hogy kedves barátairól és játszótársairól megfélekedni kénytelen. A baj ott gyökeredzik, hogy ama három nagy és szép leányok egyikének, a kik a véletlen kiszámíthatatlansága folytán Iminek unokatestvérei, hát bizony igen . . . az egyiknek hm! . . . persze, egy gyenge órájában, de mégis megígérte, hogy ha majd ember lesz belőle,

országi germán nemzetiséget, hogy a német nyelvhez ragaszkodjanak mindenha s akik minden alkalmat megragadnak Magyarorszáig germanizálására.

Hát mi bennünk is sok az emberszeretet, de mindazonáltal, ha már segíteni akarunk valakin, első sorban a magunk nyomorán kell segítenünk. Ha van feleslege valakinek, az tud találni módot, alkalmat ahhoz, hogy a magyar tanuló-ifjúság arra érdemes szegényeinek juttassa adományképpen filléreit.

Figyelmeztetjük erre a közönséget azáltal, hogy miután a hólapda-gyűjtés célja is nagyon gyanusnak látszik, ne reagáljon az idegenből jött felhívásra.

Képviselőválasztások előtt.

Debreczen, febr. 21.

A pártok megkezdtek a készülődést, a szervezkedést a képviselő választásokra.

A kormánypárti honatyák az a része is a kik csak szavazni szoktak és tudnak, megkezdtek az egyedüli művészetüket a haza beszélés nagy és fárasztó munkáját.

El-el látogatnak most buzgón a kerületeikbe is szimatolni, tanácskozni. — Megszállta őket a jó lélek és ni-ni kezdenek mint rendszeren a „tisztelt és kedves polgártárral” nyájusan leereszkedni és beszélni.

Persze, mert nagy idők előtt állunk, itt vannak a képviselőválasztások. A derek mameluk sereg soha olyan félelemmel nem tekintett választások elé mint most. Nem is csoda. Hátha Széll be akarja igazán váltani „veszedelmes” ígérteit és tiszta választást rendez majd. Még állítólag egy kis hivatalos gyenge nyo-

más se lesz a kormánypárt derek férfainak. Ma még senki se tudja hogy tényleg tiszta választások lesznek-e? Az előjelek nem a legbiztatóbbak sem nem megnyugtatók, mert eltekintve, hogy Széll bemutatta már az ő „saját külön” választási mintáját a dicsőséges marosvásárhelyi képviselőválasztással, de azt is tudjuk, hogy a jelenlegi kormány sem jobb a Bánffy-nál vagyis az is olyan mint a mesebeli Deákné vázsza volt. Ezt azért b o e s á t j u k e l ő r e a midőn a képviselőválasztásokra való készülődésekkel foglalkozunk, hogy nagyon jó lesz, ha a polgárság nem bizza el nagyon magát a tiszta választások alatt megindult hazug frázisokban.

A néppárt már öt év előtt megkezdte a vándor komédiások mintájára a bucsujáró népgyűléseit.

Tagadhatatlan, hogy a néppárt erős agitációjának meg lesz a kellő eredménye. Azonban, hogy a néppárt győzelme előnyére lesz a nemzetnek, az már más kérdés. Egyedül a függetlenségi párt nézte tényleg a pártok szervezkedését és most nagy lázasan látnak a választások munkájához.

Ha igazán tiszta és becsületes választások lesznek, ha a jog-törvény és igazság szelleme érvényesül a választásoknál, úgy a függetlenségi és 48-as párt zászlaja kerül ki győzedelmesen a választási küzdelmekből.

Az egész nemzetre nézve nagy és fontos kérdések megkívánják, hogy a függetlenségi párt megerősödve kerüljön vissza az új képviselőházba.

Ausztria bonyodalmak, a kiegyezés, a vámtérlet kérdése és a parlamenti reform, ezek mind oly lényeges és mélyreható kérdések, a melyeknél önzetlenség és becsület-

tesen csak a függetlenségi párt képes a nemzet érdekeit megvédeni.

Szalay Oszkár.

Színház.

Csütörtökön, febr. 21-én **A pajkos diákok.**

Pénteken, febr. 22-én **A királyfogás.**

Szombaton, február 23-án **Lear király.**

Tragedia.

Vasárnap február 24-én, két előadás: délután 3 órakor félhelyárakkal: **Egy katona története.** Romantikus színmű 5 felv.

Este: rendes helyárakkal: R. Réthy Laura urhölly első vendégfelleptével: **A cigány báró.** Nagy operette 4 felv.

A bölcső.

Brient pompás darabjának előadására a színház elég szépen megtelt. Az előadás egyöntetűen, gördülékenyen ment. A főszereplők Komjáthyné, Odry, Komjáthy kifogástalanul, művésziesen játszottak s az ő játékaikkal együtt fokozta a hatást Kiss Irén, Pataky és Szathmáry játéka is.

NAPI HIREK.

Élet és halál.

Draga királyné vasárnap este fiúgyermeknek adott életet.

Ugyanazon a napon, mikor a krusedóli kolostor gyászharangja az első szerb király temetésére megkondult, a belgrádi konaktetejére rászállott a gölya. Megszületett a trónörökös, az Obrenovics dinasztia trónörököse.

— úgy rövid husz év mulva — feleségül veszi. S a szó, szó. Valódi uriember nem szegi meg a szavát.

Ez a nagy gond nyomja az Imi gyermek vállait s okoz zavart még kevésbé rutinizott lovagiassági fogalmaival mert ha ő például a menyasszonyával mulat és kedvében igyekszik járni, a két másik leány mindig duzzog vele, ha ellenben a két másiknak udvarol, a menyasszonya féltékeny, még pedig nagyon, úgy hogy a szegény Imi néha még azt sem tudja, hogy mit csináljon!

Nagy desperációjában meg is kérdezte multkor a „Fräuleint”, hogy mit is tegyen tulajdonképpen, hogy mind a három leány meg legyen vele elégedve, de az a gondolatlan teremtés nem tudott neki tanácsot adni, csak kinevette, a miért ily korán lekötötte magát és gondot vállalt a vállaira.

Nagy aggodalom szállja meg kis szívet arra a gondolatra, hogy már talán nem sokára meg kell nősiülnie! De azután mégis megnyugszik egy kissé, hiszen még csak szakálla sincs!

Gyorsan megtapogatja kis kezével az állát . . . nyugodt lehet meg semmi nyoma. És a husz év talán mégsem telik el olyan gyorsan, mikor egyik karácsonyfától a másikig oly hosszú az idő és mégis csak egy év! De azért úgy érzi, hogy valami nagyon okos embernek a tanácsát kellene kikérnie ez ügyben.

Gondolkozik, kihez fordulhatna. Papája már nincs! De ez a veszedelmesség sokkal korábban érte, semhogy érezhette volna. Talán a nagypapához kellene mennie, de nem teheti, mert az most gyengélkedik, és kimélni kell őt a „kellemetlenségtől”. Ahoz a kedves, jó mamához pedig, kit máskor minden bajával fel szokott keresni, ezzel az ügyével nem mer fordulni, mert még most is resteli a menyasszonya multkori kérdezősködését: „Mit csinál a vén krokodilus?” kérdezte s a „vén krokodilus” alatt a mamáját értette, aki pedig fiatal is, szép is, kedves is és soha sem lessz belőle az olyan „krokodil-sviger-mutter”, mint amilyennek a menyasszonya festeni akarná. Nem, a mama előtt ezt nem hozhatja szóba, még bele is pirulna a restelkedéstől.

De a Pali bácsit talán megkérdezhetné? . . . Ime kedves kis arca elborul . . . Nem, mégsem. Pali bácsi legfeljebb nevetve, azt mondaná neki: Na téged ugyan begomboltak! Látod, miért mentél lépre! Hej könnyű a Pali bácsinak! Ő nyolcz éves korában még semmit sem tudott „gyenge órákról” és ígéretekéről! Talán azért, mert író, tudós! . . .

De vigasztalja magát Imi, hiszen ő sem olyan utolsó a tudományok terén; mamája az első latinig maga oktatja, a két elemi már kitűnő sikerrel tette le a nyilvános iskolában.

Az anyanyelvén kívül több nyelven

beszél; tud németül, francziául, sőt latinul es angolul is egy kicsikét. Például nagyon jól tudja, hogy a Fánit latinul „asinusnak” hívják s ha angolul valakit udvariasan akar-nak megszólítani azt mondják neki: How do you do? Tótul pedig . . . no bizony az nem is tudomány! . . . Akármelyik be-resgyereket megszólítja e nyelven, mind-egyik megérti és felel.

Mindezt pedig Imi annak igazolására gondolja el, hogy belőle vaiaimikor — talán éppen husz év mulva — szintén tudós lehet és ha akkorra meg is nő a szakálla, azért nem kell rögtön megnősülnie.

No de ezt mégis megkérdezi a nagymamától! . . . Igen, igen a nagymamától! Hogy ez már előbb nem jutott az eszébe! Hiszen a nagymama mindig oly örömmel fogadja őt, ha tyukjainak első tojását, vagy veteményes kertjének színét-javát hozzá viszi mutatába. Vele busul, ha egy megfojtott csibéjét temeti, vagy más baj éri őt. Hozzá viszi tehát ezt a gondját is, biztos hogy a nagymama olyan jó tanácsot fog neki adni, amely egyszeriben eloszlatja minden buját és gondját.

E jó gondolatra mázsás teher gördül le szíveről s megkönnyebbülve egylábon ugrál a nagymama szobája felé.

Rudnay Zsófia.

Babonás ember mindjárt fatalisnak venné ezt a körülményt. Csak esőpnyí fantáziával is sok beszédet lehetne oldani ehhez az omenhez: hogy Milán azért halt meg, mert trónjával együtt elvesztette fiát, hogy a kis unoka azon a napon született, melyen nagyapja meghalt, hogy Sándor nem érzi tisztának lelkiismeretét, azért kardoskodik a holttestnek Szerbiába való szállítása és ott újra eltemetése mellett.

A három alak közül, kik itt az assemblé alkotják, most már mindenestre legérdekesebb a kis princez. Hogy miért, arra Draga királynővel együtt mindnyájan tudnánk felelni. Az mellékes dolog, hogy csak augusztus 5-ikén keltek egybe a gyermek szülői, most még csak februárt járjuk. Ez sablonos dolog az életben, bár kivételes állapot. De ugyan, az Isten szerelmére, kinek volna inkább joguk a szabályok alól kivételt tenni, ha nem a fejedelmi személyeknek?

A kis herceg nem tehet a dologról semmit, nem is tud semmit tenni, mert pályában van. Szegény Sándornak sem lehet felelni a dolgot.

Itt volna még Draga királyné. Ez a hölgy akár vonzalomból, akár hatalomvágyból ment is Sándorhoz, ügyes asszony volt. Esetleges ragaszkodásáért tiszta szerelmet, szegénység helyett gazdagságot és kis trónörököszt kapott.

Az Obrenovics dinasztianak tehát biztosítva van fennmaradása. Azt mondják ugyan sokan, hogy az ilyen dinasztia mitsem ér, hol minden utód közönséges anyától születik. Erre a legegyszerűbb feleletünk az Obrenovicsok eredetére való hivatkozás. Az öreg Milos bizonyára nem fordul meg sírjában, mikor a tulvilágról tiszta szemmel látja a bölésöben eviczkelő, barsonyba burkolt kis utódot.

Ha mint politikai esetet tekintjük, fontosságot csak annyiban tulajdoníthatunk a dolognak, hogy Szerbiának trónörököse van. Magát a tényt mi magyarok, kikre az ilyesmi még az újság ingerével hat, excentrikusnak mondjuk; a francia elméletét beigazolván látván újjong, a németek nem szólnak a dologhoz, az angolok nem törődnek azzal.

Ha az átöröklődés teóriáját elfogadjuk a másodszülottekre nézve, akkor a kis trónörökös minden tekintetben a nagyapjára fog ütni. Báresak ugy volna! Szerbiának, részint mivel jelentéktelen politikája van, részint, mivel fennállása mindenestre biztosított, nem igen van szüksége gondolkodó és tudatos trónoló fejedelemre; ha uralkodója figyelmet kelt érdekességével, a külföld az egész szerb faj típusát látja benne. S ez nagy szó. A külföld ugyanis csak a látszathól és halomából ítél s ez sokszor óriási messzeségben van a valótól.

Mi nyernénk ez esetben. Ismét volna egy balkáni uralkodó, a ki magyarbarát. A ki itt töltene ideje javarészét, a ki

csak rokonszenvet mutatna nekünk és ígérne onnan, hol rajta kívül mindenki ellenünk.

Legfőbb az a kérdés, tudna-e a leendő uralkodó is olyan tüzzel, hévvel kurizálni, mint tette nagyapja. És vajjon akadna-e neki is Zichyje?

—tán.

Személyi hír.

Ludwig Gyula, a m. kir. államasutak elnök igazgatója ma hajnalban Debreczenbe érkezett.

A Csokonai Kör felolvasó ülése.

Hosszu harmadfél hónapi pihenés után megint hallat magáról Debreczen egyetlen irodalmi köre, a Csokonai kör. E hó 24-én — vasárnap — felolvasó ülést tart a Bika szálloda dísztermében.

Két kiváló vendég felolvasása emeli ez alkalommal az ünnepély fényét, dr. Csengery János, a kolozsvári egyetem nagy képzettségű tanára dr. Gyaluy Farkas, a jeles novellista ígérték meg közreműködésüket.

A műsor többi pontjai közt szerepel Perényi Margit, a debreczeni színház kedvenc primadonnájának énekszáma, aki Dóczy új dalait ezen az ülésen mutatja be a nagy közönségnek.

A kör elnöksége a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó. A Csokonai-Körnek 1901. évi február hó 24-én, Vasárnap délelőtt 11 órakor az „Arany Bika” szálló dísztermében tartandó felolvasó ülésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó Gèresi Kálmán által.

2. Aiskylos „Lelánczolt Prometheus”ának bemutatása: irta és felolvassa Dr. Csengery János a magyar tud. akad. s az Erdélyi Irodalmi Társaság tagja.

3. Mier vagy másé? Bauertől. Részlet a „Koldus és királyfi” operettből: Sziklay Kornéltól: Kardos Endre zongora kísérete mellett éneklé Perényi Margit, a debreczeni színház tagja.

4. Elbeszélés irta és felolvassa Gyaluy Farkas, az Erdélyi Irodalmi Társaság tagja.

5. Költemények. Irta és felolvassa Zemlényi Árpád.

6. Újabb dalok, szövegét és zenéjét irta Dóczy József, s egy pár magyar népdal; Rácz Károly zenekísérete mellett éneklé Perényi Margit, a debreczeni színház tagja.

Debreczen, 1901. február 19. A Csokonai-Kör elnöksége. A Kör tagjai és hozzátartozóik tagsági jegyeiket használhatják.

Belepti-díj nem tagok részére 40 fillér, tanulónak 20 fillér. Tagsági jelentkezések elfogadtnak Tóth Béla pénztárnok gyógszertárában, vagy este a pénztárnál. — Évi 4 korona.

A debreczeni ev. ref. tanítónőképző nyilvános jellege.

A vallás és közoktatási miniszter a debreczeni ev. ref. tanítónő képző intézet felállítását most érkezett leiratában tudomásul vette, az intézetnek a nyilvánosság jogot megad-

ta, oly feltétellel azonban, hogy a tanítónőképző I. és II. osztálya az 1901/2 és 1902/3. tanévek folyamán okvetlenül megnyitandó. Az állami felügyeletet az intézet felett a rendelet értelmében a kir. tanfelügyelő gyakorolja.

Gyermekek az égő házban.

Nap-napután olvasunk hasonló szerencsétlenségről. A szülők elmennek hazulról s az őrizetlenül hagyott gyermekre rázárják a szoba ajtaját. Míg ők távol vannak tűz támad s a szegény ártatlan teremtesek többnyire életükkel fizetik meg szüleik gondatlanságát.

Ehez hasonló eset történt tegnap délután a Péterfia-utcán Nagy Gábor 37. számú házában. Batlós Imre favágó dolgozni volt valamire, a felesége meg délután hozzáfogott, hogy elhanyagja a ház előtt összegyűlt havat. Ezalatt két kis gyermekére a három éves Imrere és fél éves Zsófia rázárta az ajtót. Mikor pár óra múlva visszatért az asszony, rémülve látta, hogy fojtó füstfelhő gomolyog ki a szobából. Felrántotta az ajtót. Az ágy már lángokban állott, a kis fia meg eszméletlenül feküdt a szoba egyik sarkában. Felkapta gyermekét, kivitte a levegőre s addig dörzsölte, míg életjelt adott magáról. A szegény asszony fiát gyógykezelésre a közkórházba vitte, ahol az orvosok buzgólkodása után eszméletét is visszanyerte. A tüzet valószínűleg a kis fiúeska idézte elő, aki meggyújtotta az ágyat. A fél éves kis leánykának semmi baja sem történt.

A debreczeni zenekedvelők körének hangversenye.

A debreczeni zenekedvelők köre a zenede dísztermében folyó 1901. évi február hó 24-én vasárnap harmadik hangversenyt rendez, a melynek műsora a következő: 1. Mendelssohn F. B. 20 mű. Vonós nyolczas. Allegro moderato ma con fuoco. Andante. Presto. Előadják: Füredi József ur, Szilágyi Imre ur, Kövy Lajosné urhölgy, Schwarcz József ur (hegedűn), Márton Imre ur, dr. Ujfalussy József ur (mély hegedűn), Füredi Samu ur és Kövy Lajos ur (gordonkán.) 2. Kienzl V. Énekrezlet a „Bibliás ember” dalműből. Rossini J. A „Sevillai borbély” dalműből Rosini áriája. Éneklé Valent Vilma urhölgy, a m. kir. operaház tagja, zongorán kíséri Pavelkó Jolán urhölgy. 3. Corelli A. Sonata. Preludio. Almandá. Sarabanda. Giga. Előadják Füredi Samu urhölgy (zongorán) és Füredi Samu ur (gordonkán.) 4. Kalkbrenner F. 61. mű. 1. Zongora hangverseny. Allegro maestoso. Zenekar mellett előadja: Pavelkó Jolán urhölgy. 5. Thomas A. Mignon dala. Goldmark K. A forrás. Abl. F. A kakuk dal. Éneklé: Valent Vilma urhölgy, zongorán kíséri: Pavelkó Jolán urhölgy. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak, A műsor 3-ik száma után 10 percznyi szünet. Kezdeté este 7 és fél órakor pontban.

Csokonai rokonai.

A „Csurgó és Vidéke”-ben a következő apróságot olvassuk:

Csokonai költők rokonai mozogni

kezdenek a szomszédos Gólabau. Minap két paraszt, akinck a somogy-csurgói takarékbán dolguk volt, az egyik Csokonai Gyuró, a másik Csokonai András, ilyen kérdést intéztek a főkönyvelőhöz:

Igaz-e, hogy Csokonay nagy alapítványt tett a debreczeni iskolára és igaz-e hogy sok pénz maradt utána: mert mint atyafisága rekvirálnók.

— Mit? Maguk rekvirálnak Csokonai után?

Szegény ember volt ő egész életében. Vagyona a rideg föld, amelyben nyugszik.

— Ugy? Be akar csapni a teins ur, oly jóízűen mosolyog. — Csokonai Debreczenben is csináltatott magának egy statuát és most Csurgón is szentté akar válni új statuával. Már csak kérni fogjuk mink azt az örökséget.

Az automobil.

Ez a puffogó szörny immár az Alföld veszni indult romantikáját is ki akarja végérvényesen ölni. Ahol valamikor a Sobri Jóska lovának patkója verte a szikes földet. ott ime — mint ösmeretes — szinte — a u t o m o b i l — száguldott végig a badeni automobil gyár jóvoltából. Ez a gyár ugyanis Debreczen és Várad között automobil közlekedést akart létesíteni s egyedül a két városon mult, hogy a terv meg nem valósult. Különös helyzet támadt volna, ha ez a puffogó szörny csakugyan bevonult volna az Alföldre. A régi betyárdalokat leg-alább így kellene majd ezentúl énekelni:

Virág Izsó hová olyan szaporán,
Azon a gyors automobil-paripán?
Sugár Jákó lánya férjhez mén,
Annak a lakodalmaára megyek én . . .

Zavaros a Tisza vize nem tiszta,
Automobilom bizony nem issza —
Hogy is inná, mikor benzinmotoros,
Nem vagyok én a rózsámmal szabados!

Esküvő

F i s c h Lajos n.-létaí földbirtokos tegnap esküdött örök hűséget Nyiregyházán G a r a Irénkének, dr. Gara nyiregyházai orvos kedves és szép leányának.

A kocsi kerekei alatt.

Izgalmas látványnak voltak tanui ma délelőtt 10 óra körül a Szent-Anna uteza végén járókelők. Egy falusi parasztgazda kocsija elé fogott két ló bokrosodott meg valamitől s bösz vágatással száguldottak végig az utczán, magukkal ragagván gazdájukat O l á h Mihályt, a kinek az egyik lába bel-akadt a gyepelőbe. A szerencsétlen embert végig vonszolták a megböszült állatok az utca kövezetén s mire néhány bátor ember megtudta fékezni a bösz állatokat a kocsi kerekei kétszer végig ment rajta. Ájultan, eszméletlenül szedték fel a földről, egész arca, ruhája csupa vér volt. Egy közeli házba szállították, ahol gyógykezelés alá vették. Az orvosok agyrázkód-tatást állapítottak meg a szerencsétlenül járt emberen.

Hymen.

Dr. Ö r e g János, akadémiánk kitünő tanárát nagy családi öröm érte. Fia dr. Ö r e g Bé a szatmári kir. törvényszéki al-bíró a napokban Budapesten eljegyezte. K u g l e r Rózsai kisasszonyt, Kugler József kedves leányát.

Jogászok táncestélye.

A debreczeni jogakadémia hallgatói által 1901 év márczius hó 2-án az „Arany Blka” szálloda dísztermében segélyegyletük javára zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-jegyek: Személy-jegy 4 korona. Család-jegy 12 korona. Páholy-jegy 14 korona. Páholy-jegy a terembe való belépésre is is jogosít. Jegyek előre válthatók: Ifj. Gyürky Sándor, Szent-Királyi Tivadar és Zádor Lójos urak üzletében. Kezdeté este 9 órakor. Felölvezetéseket köszönettel fogad és hiralapilg nyugtáz a rendezőség.

Miért nem ment el Sándor király Bécsbe?

Ez a kérdés még mindig foglalkoztatja a szerbeket, kik a történetek miatt mégis csak restelkednek. Hir szerint, Sándor király ártatlan a dologban. Nyíltan beszélnek, hogy azokat a táviratokat, melyek Milán király életveszélyes állapotáról Bécsből Nisbe érkeztek, Sándor királynak nem mutatták meg. A mikor a király a külföldi lapokból megtudta, hogy atyjának állapota veszedelmes alakot öltött, tudakozódott minisztereinél, hogy van az, hogy erről nincsenek közvetlen hírei? Ekkor tudódott ki, hogy a táviratokat a király előtt eltitkolták. A miniszterek közül egyik a másikra háritotta a dolgot, végre a király annyira dühbe jött, hogy ott felejtette kezét az egyik miniszter arczán. Erről sokat suttnognak most Belgrádban, de azzal mentegetik a minisztereket, hogy Draga királynétől kapták az utasítást, a táviratok titokban tartására.

Kórházak hiénái.

Olyan közönséges emberek ezek ma már, mint a hetipiaczok zsebtolvajai s tán nem is volna érdemes értük szót ejteni, ha nem tudnók, hogy neveik közlésével az ily szédelgések megállítására hivatott hatóságoknak szolgálatot tesznek. Nos tehát, legujabban négy eggyenl szaporodott a kórházi szédelgők száma. Lajos Vincze szegedi illetőségű könyvkötősegéd, Borbély János promontori illetőségű udvaros, Kernits József mágoosi illetőségű kocsislegény és Braun Katalin budapesti cseléde ny foglalkoztak legujabban kórházi szédelgessel, kikre a belügyminiszter most felhívja az illetékes hatóságok figyelmét. A miniszter erre vonatkozó leirata tegnap érkezett meg Hajdumegye törvényhatóságához.

A jegyző álljon fel, mikor jegyzőkönyvet olvas.

Fehértemplom r. t. város képviselőtestületében „Ritter von Kurz” képviselőnek nem tetszett, hogy a városi (mint ő mondja) hivatalnok, a ki a jegyzőkönyvet olvassa, ülve olvasta a jegyzőkönyvet. Meginterpállta tehát a polgármestert, hogy mikor a szónokok, a kik valamely tárgyhoz szólnak, felállnak és az illem szabályainak illy módon is eleget tesznek, miért nem áll föl a jegyzőkönyv felolvasója is. A polgármester (természetesen) megígérte, hogy ezután így

lesz és Fehértemplom város polgárai nyugodtan alhatnak, mert láthatják, hogy milyen éber őrei vannak városuknak.

Öngyilkos szerkesztő.

Nyiregyházáról szenzációs öngyilkosság híret írják, Horn Jenő, a Szabolesi Hirlap volt szerkesztője a szülei házban agyonlötöte magát. A tehetséges, de exaltált 24 éves ifju halálát edes apja, tekintélyes nyiregyházai kereskedő gyászolja.

Szerelmi idyll a viczinálison.

Józiü viczinális históriát ír egy közeli vidéki levelezőnk a következőkben: A viczinális rozszant kupéban egy tüzeszemű menyecske szállott be vigan. Egy szintén utazni készülő hőszivü ifju nyomban utána szállott. Ketten voltak csak a kupében. A vonat megindult és az ifju nyomban hevesen udvarolni kezdett az asszonykának. És pedig oly hatásosan, hogy alig hagyta el a viczinális az állomást, igen bizalmassá vált a társalgás a kupében. A menyecske az ajtóhoz állott éppen s ezt az alkalmat felhasználta a merész ifu. Egy gyors mozdulattal felugrott a löczaról és tüzesen megölelte az asszonyt. Ekkor azonban varatlan eset történt. A heves mozdulattól felnyilt az amugy is rozoga ajtó és mind a ketten lepottyantak a sinek mellé. Sikoltozásukra megállott a vonat, de hála a viczinális lassúságának, a kis kalandnak nem lett tragikus vége, mindössze egy kis orrvérzés.

A leánykihazasító és temetkezési egyletek megrendszabályozása.

A belügyminiszter rendeletet küldött Debreczen szab. kir. város törvényhatóság-hoz, a melyben meghagyja, hogy jövőben a leánykihazasító egyesületek alapszabályait ne terjesszék be hozzá, hanem előjegyzés végett utasítsassék a törvényszekhez. Egyuttal meghagyta a miniszter, hogy a már meglevő ilyenféle egyesületek működését kísérjék a legszigorubb figyelemmel, idő-ről-időre vizsgálják meg a kezelést. haladéktalanul jelentsenek be neki minden leg-cselelyebb visszaélést.

Ez a hatósági ellenőrzés a temetkezési egyesületekre is kiterjesztendő a miniszteri rendelet szerint, amely kifejti, hogy a hatóságoknak már csak azért is kötelességük, hogy a legéberebb figyelemmel kísérjék ugy a kihazasító, mint a temetkezési egyesületeket. mert azoknak a tagjait rendszerint a szegényebb néposztályból toborozzák.

Halálozások.

A mai nap folyamán az anyakönyvi hivatalnál a következő halálozásokat jelentettek be: Özv. Vásárhelyi Nandorné sz. Hofflinger Teréz 68 é. gyomorrák. Kiss Ferencz timár 82 é. aggkori végkimerülés. Nagy László 1 hó. göresök. Csomos József 20 é. kömüves segéd tüdővész. Fábian István szegényhazai ápolt 73 é. (48 as hónap) vizkór. Özv. Orbán Lajosné sz. Költő Anna magánzó 73 é. agyvérömlés.

Egy negyvennyolczas hónap esküvője.

Szondy Béla aradi anyakönyvezető hivatalába belopódzott tegnap délután az őszi verőfény. Két galambösz, dedapa-dédanya korbán levő emberre esett a hideg fényes sugara, akik akkor esküdtek meg. A

völegény 1822-ben született, tehát hetvenkilencz éves. Gas ár Györgynek hívják és 1848—49-beli köztvíz nyugdíjat is kap. A menyasszony pedig épen csak egy évecskével fiatalabb nálánál. Karikó Etelnek hívják a h e t v e n n y o l e z éves lelkemet. Azért nem kell himni, hog, a két öreg most lobbant volna lángra. Együtt élnek öknegyvennyolcz óta, tehát ötvenkét éve. Akkor a zivataros időkben, nem jutottak az esküvőhöz a férjnek esatába kellett menni, ott volt a pap is, nem is lett volna a ki eskesse őket.

Ötvenkét évig szép egyetértésben megvoltak együtt, a hogy az öreg honvéd mondta: „együtt szolgáltuk a hazát” — s most öregkorukra az jutott eszükbe, hogy ne haljanak meg, mielőtt a házasságukra a törvény ki nem mondja a szentesítést. A polgármester megadta nekik a kihirdetés alól való fölmentést és Szondy anyakönyvvezető tegnap meg is eskette őket. Alig volt érdekesebb esküvője a hivatalnak mint ez. A völegény meggörbödve állott meg az asztal előtt s a piruló menyasszony szerénykedve simult hozzá. A ceremónia után pedig az anyakönyvvezető sok szerencsét kívánt — az ifju párnak . . .

Bot az iskolában.

Ez a nagy port vert kérdés végre is általános megnyugvást keltve kerül le a napirendről. Más irányt vesz legközelebb a testi fenyték alkalmazásáról szóló eddigi ingatag rendelkezések sora. Mint értesülünk, a kultuszminisztériumban nem ugyan külön, önálló rendelet, hanem az iskolai rendtartás egészét áttekintő rendelet készül, amelynek egyik része kifejezetten kimondja, hogy a testi fenyték alkalmazása fegyelmi vétséget képez. A hivatalos munkálat czime: az állami iskolai gondnokságok új szervezete. Magába foglalja általában a népiskolák anyagi ügyeinek adminisztrációját, melyet jórészt a gondnokságok fognak ezután intézni. Ezzel szemben a neveléseket inkább az iskola igazgatója, tantestülete és a tanfelügyelő végzi. Nem követi ez a terv a régi iskolai szabályokat, melyekben a fegyelmi eszközök sorra és nyomaték szerint vannak felsorolva. E rész végén azonban kifejezetten mondja a javaslat, hogy a testi fenyték alkalmazása a fegyelmi vétséget képez.

Komikus mozdulatok.

Az olvasó persze nem is sejtí, mi rejtezik e különös alatt. Talán ifj. Szathmáry Árpádra, vagy Szikla Miklóra gondol, kinek, mint komikusnak, bizonyára vannak komikus mozdulatai, vagy egyéb színész urakra és hölgyekre, kik akarattal vagy akarattalanul is komikusok az ő némely mozdulataikban. Szóval sok mindenre gondolhat a nyájas olvasó a komikus mozdulatoknál. Arra azonban legkevésbé, hogy ezt a rejtélyes két szót nagyon komoly sorok közül szedték ki, a hivatalos rendőri újságból. Egyik körözött szemleírásban fedeztük fel. Balmonacz Szilárdnak hívják a körözött férfit. Pinczér ő és alaposan gyanúsítottatik, hogy sikkasztást követett el. Különös ismertető jele: nagy szemei vannak s beszéd közbén komikus mozdulatakat tesz. Ez mindenesetre újítást jelent a körözések terén. Nemsokára olvashatjuk, mint különös ismertető jeleket: ajka körül ironikus mosoly játszik, vagy: mikor szállást kér, homlokán méla boru leng, vagy; lefekvéskor árnyként suhan el előtte a mult és így tovább. Ma, mikor már minden írás színes és lendületes, a köröző levél sem maradhat el.

Véres szerelmi dráma.

Budapest, Febr. 21.

A Ludai Fiume szálló az éjszaka véres szerelmi drámának volt a színhelye.

Egy fiatal pár szállt meg ott az este, s reggelre mindkettőjüket halva találták szobájukban.

A szálloda személyzete reggel hiába kopogtatott ajtajukon, s mikor végre erőszakkal hatoltak be hozzájuk, vértócsában, egymás mellett fekvé lelték őket ágyukban. Mindegyikük revolvért szorongatott kezében, a melylyel életüket kioltották.

A rendőrség eddigelé csak azt konstata, hogy a férfit Winkler Nándornak, a nőt pedig Hummel Rózának hívják. Mind a két holttestet az orvostani intézetbe szállították.

A rendőrség pedig folytatja a vizsgálatot, hogy közelebről megállapítsa a dráma hőseinek kiletét.

Bizarr táncmulatságok.

február 21.

Sokszor és sok helyen tartottak már ilyeneket, de a táncmulatságok non plus ultrája az volt, melyet az északamerikai Idaho állam Wardner nevű városában az ujonnan építendő morgue javára tartottak. Halottasházat táncmulatságból összehozni, ilyen eszme csak amerikai koponyában születik.

A bál nyilvános fogadással kezdődött, melyet táncz és vacsora követett. Széknek, asztalnak koporsókat használtak. Az ugynevezett hideg buffettet azokon a márványasztalokon szolgálta föl, melyeken a talált hullákat szokták kiteríteni, tányérok a koporsócsimerek voltak, poharak pedig a balzsamozó folyadékok üvegtartói. A bál nagyon népes volt és kivilágos kiviradtig tartott.

A jelen voltak megesküdték, hogy soha még jobban nem mulattak. Amerikában nem tartoznak a ritkaságok közé a templomokban, székesegyházakban tartott táncmulatságok, de még Angliában is, Westmoreland grófság Musgrave városában minden év május elsején tartanak az ottani templomban táncmulatságot, ugynevezett May festívalt. Reggel tíz órakor a piacon összejön harmincz fiatal leány — fehér ruhában, rózsafüzérekkel — és zenekísérel mellett a templomba mennek. A rózsafüzérekkel földszitlik isten házának belsejét, Erre istentisztelet következik, majd elkerítik az oltárt és kezdődik a táncz, mely sötét estig tart.

A tánczenét egy szóló hegedűs szolgáltatja. Rendkívül érdekes táncmulatság, illetőleg bál volt két évvel ezelőtt a híres galicziai wicliczeki sóbányában. Képzeljünk el egy bált ezer lábnyira a föld alatt; ilyen mélyen lenn voltak a helyiségek, melyekben a mulatság folyt.

A falukról esillogó sókristályok az erős világitás mellett kápráztató látványt nyújtottak, hozzá még a meghívottak valamennyien jelmezben jelentek meg. A maga nemében egyedül áll az ismert olasz bortermele városban, Astiban tartott bál. Ezt egy hordóban tartották. A hordó nyolczvan láb hosszú, harmincznégy láb széles és huszonnégy láb magas volt. Befér valami félmillió gallon bor. Száz pár kényelmesen eltánczolhatott a rögtönzött bálteremben.

végül még egy táncmulatságról meg lehet emlékeznünk, mely hosszúság dolgánan kétségkívül a világrekordot érte el. Valami három év előtt Helmette lengyel városban Ravolinsky Péter fiatal ügyvéd az esküvőjét tartotta Crewzetsky Veronikával. A lakodalmi táncz harminczhat óráig tartott. Lengyel szokás szerint, a menyasszonynak minden férfivendéggel tánczolni kellett, vagyis nem kevesebb, mint száztizenhét emberrel. Szemtanuk beszélték, hogy a derék fiatal hölgy becsületesen kitarott a tánczban mind a harminczhat órán keresztül, anélkül, hogy valami nagyon elfáradt volna.

A marosvásárhelyi vérengzés a szegedi színpadon.

febr. 21.

Tegnap a délelőtti órákban a szegedi színpadon második kiadásban megismétlődött marosvásárhelyi választáson történt vérengzés.

A szegedi színtársulat tagjai ugyanis választásra gyülekeztek. Arról volt szó, hogy a társulat kebeléből két tagot küldjenek ki a fővárosban tartandó színészkongresszusra. A korteskedés javában folyt, mikor hirofutamodott, hogy a színpadok között egy fegyveres csendőr alakja jelent meg. Általános meglepetés. A sápadtak fölpirultak és a pirosak elszápadtak. Mit keres csendőr a festett falak közt? Kreesányi igazgató megmagyarázta:

Hölgyeim és uraim! Legyenek csendesen, nehogy marosvásárhelyi vérengzésről inszenizozzunk.

Egyszerre elötunt a csendőr felemlegetes zord alakja.

Szuronyos puska a vállán, kakastollas csáko a fején, bajussza erősen kikeve, a szeme vérszesen forgott.

Az alak megjelenésére lehült a színészvér hevedelme. Sírí csendben esett meg a választás. Egy-két tag ugyan el-elötunt.

— Annyira bosszankodtak a csendőr miatt, hogy nem akartak szavazni. Közérővel kellett őket az urnához noszogatni. Ebből zaj lett. Az asszonyok is beleszóltak. A csendőr megvillogtatta szuronyát és azt harsogta, hogy: Oszoljanak szét, mert lövök.

Közben Kreesányi kihirdette a választás eredményét, A társulat Bekéssy Gyulát, és Tölvölgyi Belát választotta meg nagy szótöbbséggel. Mintha kiesett volna a világ feneké, olyan nagy gabalyodás támadt. Az elégedetlenek megtámadták a győzőket, mire a csendőr szuronyal támadt. A zavar még nagyobb lett, mikor lövés dördült el a színpadok között.

A gyengébb szívű hölgyek az erősebb szívű urak karjaiba ájultak. Kitért a zugalódás:

— Ki hívta ide a csendőrt?

A lamentálás árja csaknem elsodorta az igazgatót.

De hiszen ez választás volt. Hazánkban pedig választás csendőr nélkül nem esik meg.

Egy hölgy nekiesett a szuronyos csendőrnek és egy elhatározó drámai mozdulattal letépte a bajuszát.

— Most tört csak ki a meglepetés moraja:

— Ahá! Hiszen ez Pécsi Lajos.

— Ugy van, Pécsi Lajos, a színtársulat ritka tehetségű kardalosa, felöltöztet egészen „vorsehriftosa”. A

csalódásig hasonlított egy derék m. kir. esendörhöz.

A másik pillanatban kacaj és taps hangzott a festett világban. Pécsi védekezett:

Különbem nem én löttem, hanem az a betyár ügyelő.

Egykoru tudósítás Hunyadi László lefejezéséről.

febr. 21.

Egy német tudós, dr. Schulte Alajos — mint a „Századok“ új füzetében olvasuk — közli nemrég megjelent munkájában egy Mesner Konrád nevű konstanci kersekedő olasz levelét, melynek eredetije a milánói levéltárban van s mely minket magyarokat azért érdekel különösen, mert egykoru tudósítás Hunyadi László lefejezéséről.

Az említett kereskedő Velenczéből kapott hír alapján értesíti benne a lefejezésről a milánói herceget. A levél, mely 1457 április hó 26-án, tehát éppen egy hónappal a veres esemény után íródott, így szól magyar fordításban:

A milánói herceg urnak. Fenséges Herceg! Ma kaptam levelet Velenczéből kalmár társaimból, kik közlik velem Bécsből vett hírelt annak, hogy László, Magyarország stb. királya ő felsége ítéletet hozott Budán, s hogy a tanácsban számos fejedelem és főúr vett részt. különösen a jó emlékezetű Cilley ur apósa, azt hiszem, a despota. És törvény útján elhatározták, hogy a boldog emlékü Jank gróf, másképp Hunyadi János fiának, mert megölte Cilleyt, feje vétessék, ami meg is történt, testvére pedig ő királyi felségének fogja. Még egy püspöknek is elvették a koronáját, ez is fosigban van s szintén halálra ítéltetett. Nevét nem mondják. Tehát mindazok, kiknek Cilley megöletésében részük van, törvény szerint halálra vannak ítéelve.

Kelt Milanóban, április 16-án. Fenségednek hü szolgálja ajánlja magát, Menser Konrad konstanezi kalmár.

Az a püspök, akiről a kereskedő a levélben szól, Vitéz János váradi püspök volt.

Rablótámadás a vonaton.

(Kifosztott utas.)

febr. 21.

Zugva z katolt a vonat a Szomotor-Perbenyik közötti vonalon, a kupékean kevés ember utazott, egy-egy fülkében alig egy-kettő.

A harmadosztályu kupében 4 cigány-nal és egy cigánynővel utazott Kohány Ferencz rozvágyi módos parasztgazda. A szomszéd városban volt vásáron, honnan jól megtömtt erszénynyel tért vissza.

A perbenyiki állomás közelében az egyik cigány odaszólt a parasztgazdához:

— Egy koronát nem volna szives felváltani gazd'uram?

— Miért ne! felelt Kohány Ferencz s keblébe nyult a nagy erszényért. Mig az

apró pénzért kotorászott, öt darab százás kandikált elő az erszényből.

A cigányok a mint meglátták a sok pénzt, azonnal oda rohantak a gazdához:

— Az Istenért, mutasson egy százast, sohasem láttam még közelről.

A gazda nevetve mutatott egy kékhasu bankót. De a cigánynak ez nem volt elég, utána nyult a pénznek.

De a többiben is felébredt a vágy s a gazda azon vette magát észre, hogy mind az öten körülfozták s az erszény után kapkodnak. Keblébe akarta rejteni a pénzt. De már késő volt. Az egyik cigány kiragadta az erszényt s rohant kifelé a kupéból. A gazda utána vetette magát, mire a többi négyen rárohantak s agyabafőbe verték. — A szerencsétlen ember a sok ütéstől vértől boritva s z m é l e t l e n ű l terült el a földön.

Közben a vonat megérkezett Perbenyikre. Mikor az utasok már kiszálltak, az egyik kalauz végig ment a kupékon s az egyikben ott találta a vérbefagyva Kohány Ferenczet. Azonnal az állomáso vosért ment, a ki eszméletre keltette a súlyosan megsérült parasztgazdát.

Kohány Ferencz erre elmondta, hogy a kupében cigányok rabolták ki. A csendőrség nyomban megindította a nyomozás s a rablókat Müller János, Kerekes Lajos, Balog István, Balog Ferencz, és Tanczos Ilona cigányok személyében elfogta.

Az elrabolt pénzt 600 koronát még érintetlenül találták meg náluk.

Halálos kimenetelű vivás.

február 21.

Bukarestből írják: Mihailide és Chiriceszku huszárkapitányok a rendes vivásnál mint ellenfelek állottak egymással szemben. Az első összecsapásnál Chiriceszku jobb karján olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy orvosi kíséret mellett a golezei kórházba kellett szállítani.

Az orvosok minden lehetőt elkövettek hogy a mély sebet kitisztásák, nehogy kénytelenek legyenek a kapitány karját amputálni. De Chiriceszku állapota mindinkább rosszabbodott és a beteg seblázat kapott. Pénteken reggel végre nagy kínok között kiszenvedett.

Halála híre, Bukarestben mindenfelé nagy részvétet kellett. Maga Károly király, Coanda ezredest küldte el a szerencsétlen kapitány hozzátartozóihoz, hogy nevében részvétét fejezze ki a gyászoló családnak.

Chiriceszku kapitány mindössze 29 éves volt és tisztársai körében közkedveltségnek örvendett. Már kora ifjuságában hajlamot érzett a katonai pályára, és tanulmányait a turini katonai iskolában végezte. A hadügyminiszter rendeletéből fényes katonai pompával temetik el a szerencsétlen kapitány holttestét.

A kiküldött királyi biztos, Badescu vivómestertől kimerítő felvilágosítást kért a halálos kimenetelű vivás lefolyásáról.

CSARNOK.

A ki nem a szivére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen“ számára írta Vajda József.

Folytatás.

Csak játszik. (3)

Oh mennyit változott ez a leány két év alatt! Akkor még csak angyal volt, de most már daemon is tud lenni. Akkor az egyszerűség, a szabad természet volt éltető eleme, — most a pompát, a tömjénezést keresi!

Gerő szédülve hagyta ott egykori ideálját. Mozogni érezte maga alatt a földet s nem vette észre, hogy ezt a csalódást a parquette simasága okozta. Sirni szeretett volna, de szégyenlett, s visszafojtotta könnyeit. Majd lesz még sirásra nagyobb okod is jó fiu, csak várj! A csalódásnak első tövise még csak megszurta szivedet, de még bele nem tört!

Ugy járt-kelt terem-ből-terembe, mint a lélek nélküli kísértet s a tánczolni nem szeretők élezéledései ott a boros üvegek alatt meghajlott asztalok mellett sem tudták jó kedvre éleszteni. Maga az öreg Virághegyi is ott volt s igen szívélyesnek mutatkozott hozzá s a régi idők emlékeit hozta fel előtte, a mi még nagyobb fájdalmat okozott a szegény fiatal embernek. Csak az tűnt fel mindenkinek, hogy Hajnal, ki ezelőtt annyira szeretett tánczolni, most oly hamar felbeszakította azt.

De végre is gondolkozni kezdett. Talán szereti őt még mindig az a leány, nem szivéből jöttek azok a borzasztó szavak s csak játszani akart vele. Gonosz tréfa, de hát a szerelmesek közt ez így szokás! Összekülönböznek, hogy annál édesebb legyen a kibékülés.

És valóban, a kis Ottilia oly igézően mosolygott Gerő felé, mikor ismét a terembe lépett, hogy olvadozni kezdett hatása alatt.

„Tehát csakugyan játszott, már megbánta! Most már csak bátorság fiatal barátom!”

A cigány lengyelkére játszott. Minden táncz előtt jelzi egy pár taktussal, hogy milyen táncz következik.

Ekkor a tánczosok körülnéznek, hogy a tánczból ki ne maradjanak. Foglalkoznak angyageiroznak, kiki tetszése szerint.

Hogy oly nagy előnyük van a heves danseuröknök a tánczosnők fölött, hogy azok azzal és akkor tánczolnak, a kívül akarnak, míg a nőnemre hallgató danseurök csak akkor a mikor felkérlik, s azzal a ki felkéri. Itt és csakis itt van a férfiaknak a nőekkel szemben elsőségük, kivéve azonban még itt is a damenwalsert, no meg néha és néhol a schottisch polkát.

Gerő elkésett, Ottiliát már egy délczeg főhadnagy mulattatta s oly gyakori nevetés közt sétáltak körül a termet.

Gerő már az első találkozásnál anti-pátiával viseltetett a főhadnagy iránt, daczára imponzáns megjelenésének. A fényes tiszti ruha szabályosan simul testéhez, való-ságos remeke a szabóművészetnek. Monoklija vékony aranylánczon csüngött alá, mint-egy igazi dandyhez illik. Haja a természet-től szőke színnel volt megáldva, ő azonban koromfeketére praeparálta azt, hasonlóképpen a bajuszát, melyet nem volt hatalom, hogy rendben tarthatott volna. Ritka s valahány szál, annyi felé áll.

(Folyt köv.)

Nyilt-tér.**Wilhelm Ferencz**

gyógyszerész úrnak Neunkirchen Bécs mellett
Alsó-Ausztria.

Minden reklám dícsőitese felül áll az ön nem elege dícsérhető Wilhelm-féle antiarthrikus, antirheumatikus vertisztító teája.

Már sok év óta szenvedtem rheumában és pedig igen heves fájdalommal, úgy hogy hetekig ágyban fekédttem és borzasztó fájdalmakat állottam ki, alvásra és étvágyra gondolnom sem lehetett, mindenféle imetarákat, kenőcsöket és fürdőket használtam, melyeknek volt ugyan valami keves hatása, de a legközelebbi időváltozásnál az idült baj, még hatalmasabban jelentkezett, annyira, hogy testi erőm láthatólag napról-napra fogyott.

Ekkor olvastam a Berliner Tagblatt-ban az ön theajáról rogtán rendeltem 3 csomagot, már az első használat után enyhítette fájdalmamat, 1 es fél év óta az előirt időközben 5 oly küldeményt kaptam és a kurát folytattam és ennek köszönhetem, hogy ma annyira helyre vagyok állítva, hogy magamat egészségesnek érzem, etvágyam visszatért, sőt a múlt év őszén és tél kezdetén a szabadban, a szél és hideg daczára, üzleti dolgomat végeztem a nélkül, hogy valami fájdalomról csak sejtéssel bírtam.

Mind ezt I. Uram, csak önnek köszönhetem. Kivánatos volna, hogy minden szenvedő teljes bizalommal forduljon önöz, esodás hatásu theajáért, mely gyógyulást és friss életkedvet hozna nekik.

Maradtam kiváló tisztelettel

Fritz Henzel 4

mű, taj és mintafestő, postógyár Ad. Gottlob Fiedler utoda Apatowek Káisch mellett. — Orosz Lengyelország, 1899. Karacsönyben

Eladó

a Hatvan-utcai kertben

— I. járás, 48-ik számú —

896. négyszögöl

— kiváló —

fajszőlő

pajtával.

Értekezhetni a tulajdonossal a Csapó-utcai I. ker kapitány-ságnál.

ÜZLETI KÖNYVEK,

esinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan

kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN. Főpiaz, a főpostával szemben.

Női kalap készítésben Egy masamód, confektio, vagy szabó üzletben használható teljesen új **tükrös szekrény** asztalával együtt olesón eladó. Szt.-Anna u. 5 sz. az udvarban balra.

ügyes kézi leányok, kik az eladásban is némi jártassággal bírnak, elfogadtatnak **Rózsa Lajos** nőidivat termében.

Meghívás

az „István“ gőzmalom társulatnak

1901. évi márczius hó 10-én, d. e. 10 órakor

DEBRECZENBEN, a Kereskedő társulat épületének dísztermében tartandó évi rendes

közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az 1900. évről, az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel és indítványával.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helyben hagyása, a felmentvény megadása és az 1900. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.

Debreczen, 1901. február 18-án.

Felhívtnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 27. cikké értelmében — f. é. márczius 8-9-én d. e. 10—12 óráig, d. u. 2-4 ig a Kereskedő társulat titkári irodájában átvenni sziveskedjenek. — A mérleg és veszteség-nyereség rovás márczius 2-től kezdve a társulat irodájában megtekinthető.

Az igazgatóság.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított **DORSCH májolaj**

lörvényileg védett sárga csomagolásban üvegje 2 kor., fehér csomagolásban üvegje 3 kor.

MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és **könnyű emészthetőségénél fogva** gyermekeknek is különösen ajánltatik és rendeltetik mindama esereknél, melyeknél az orvos az **egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását el akarja érni.** — Kapható a **osztr. magy. monarchia** legtöbb **gyógyszertárában és gyógyszeráru kereskedésében.** Főraktár és fő-árusítás az osztr. magyar monarchia részére:

Maager Vilmos Bécs,
III/3, Heumarkt 3.

== Utánzások törvényileg tiltatnak ==

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.